

Till:

Från: Johnny Svedlund

2012-03-09

Sammanställning av bärgade tunga fordon 1/12 2011 – 29/2 2012

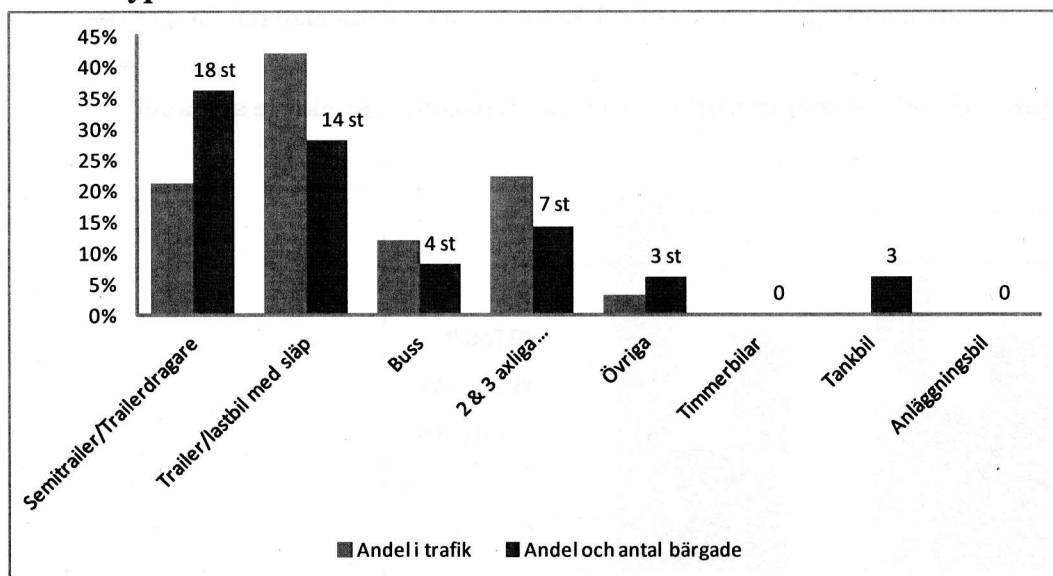
Hösten 2011 kontaktades de två nationella bärgarorganisationerna Assistancekåren och Falcks för att se om de kunde hjälpa Trafikverket och Transportstyrelsen att inventera tunga fordon däck via sina anslutna bärgare. Båda organisationerna var positiva till att göra detta. En enkät (se bilaga) togs fram tillsammans med bärgarna för att underlätta insamlandet. Studien startade den 1/12 2011 för att omfatta vintersäsongen 2011-2012 t.o.m. februari 2012. Även Polisen kontaktades för att rapportera från de olyckor de blev inkopplade i. Polisens rapporter var planerade att komplettera uppgifterna som lämnades in från bärgarna med bl.a. detaljerade uppgifter om däckfabrikat. Från bärgarna kom totalt 50 rapporter och från Polisen 12.

En avgränsning gjordes till att omfatta endast de större vägarna (nr 4-99) samt bortse från bärgningar som berott på t.ex. motorhaveri och sjukdom samt olyckor vid barmark. Vissa bärgningar från det mindre vägnätet har dock tagits med för att komplettera materialet. Efter denna avgränsning återstår 44 relevanta fall.

Orsaken till att dessa 44 fordon behövt bärgas kan bero på flera faktorer varav däcken utgör en faktor.

Efter jämförelse med registrerade störningar hos Trafikverkets informationscentraler bedöms inkommet material omfatta ca 20 % av alla stopp i trafiken orsakat av tung trafik enligt avgränsningen.

Fordonstyper

Figur 1

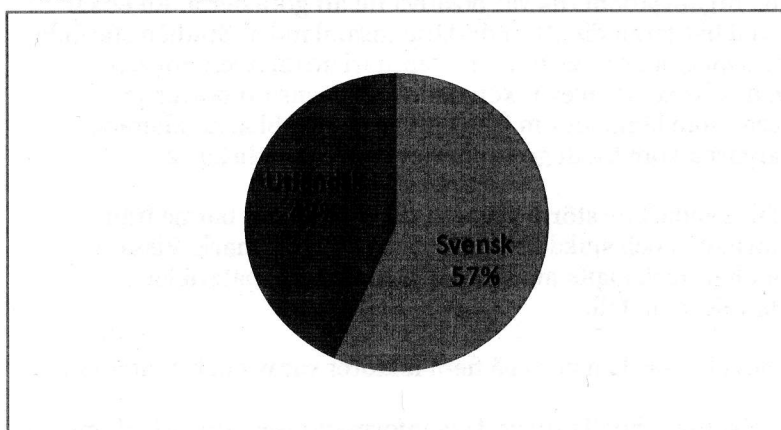
Ärendenr: [Ärendenummer]

Projektnr: [Projektnummer]

I Trafikverkets överlastmätningar från BWIM 2010 (Bridge Weigh In Motion) baserat på 164 000 fordon, fördelas trafikarbetet på de olika fordonstyperna enligt blå staplar i figuren ovan.

De olika fordonstyperna benämns delvis annorlunda i bärgarstudien. Här finns exempelvis timmerbilar, tankbilar och anläggningsbilar som egen fordonstyp, medan de i BWIM-studien ingår i kategorin lastbilar med släp. Vissa fordon har också registrerats i två kategorier.

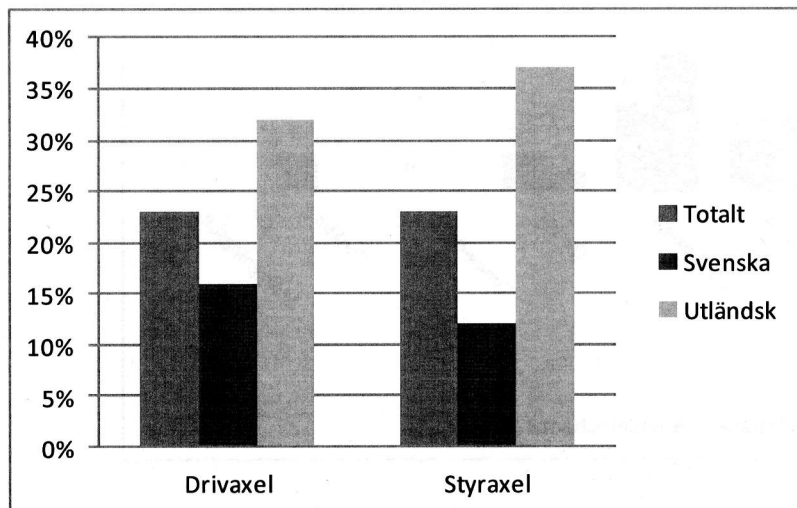
Stopp fördelat på svenska respektive utländska fordon

Figur 2

Enligt den senaste tillgängliga statistiken från Trafikanalys¹ uppgår den utländska tunga trafiken till 20 % av det totala trafikarbetet för tunga fordon. Sveriges Åkeriföretags mätningar visar dock på nära 40 % utländska fordon 2010. Utländska fordon står i detta material för 43 % av stoppen.

Andel fordon med mönsterdjup under 5 mm på drivaxel, respektive styraxel

Figur 3

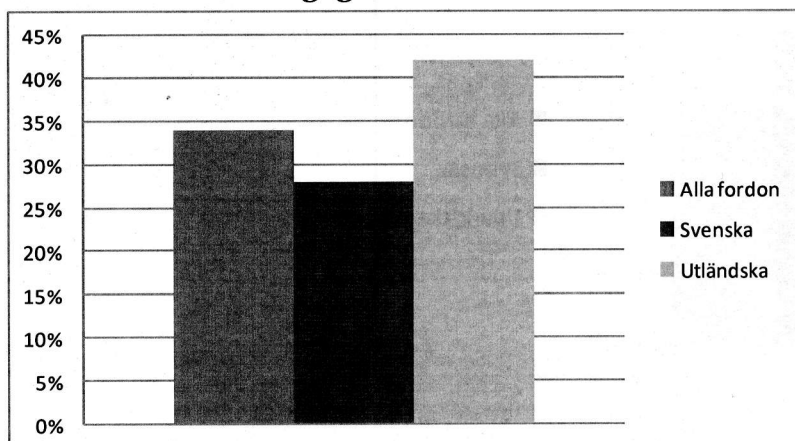
¹ Utländska lastbilstransporter i Sverige 2007-08, publicerad 2011-05-25

Ärendenr: [Ärendenummer]

Projektnr: [Projektnummer]

Bärgarna identifierade inte mönsterdjup på eventuella bäraxlar till skillnad från Polisen. Oavsett axel fördelade sig andelen fordon med olagliga däck enligt nedanstående figur.

Andel fordon med olagliga däck

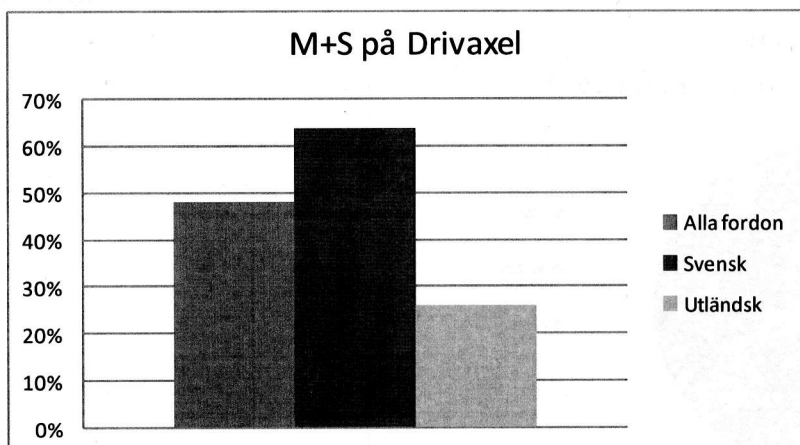

Figur 4

Av de bärgade fordonen hade minst 34 % olagliga däck (bäraxeln kontrollerades inte av bärgarna)

Däcktyp

M+S står för Mud and Snow.

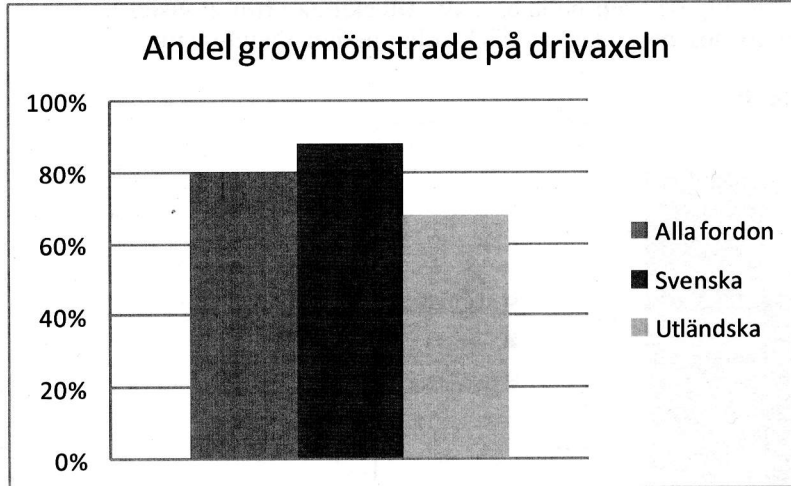

Figur 5

Att identifiera en M+S märkning kan för bärgarna ibland vara svårt vid exempelvis mörker och besvärliga miljöer. Förekomsten av M+S märkning är sannolikt därför vara högre än vad som rapporterats. Värt att notera är dock att vissa däcktillverkare har M+S märkning på samtliga däck avsedda för drivaxel. Detta trots att bara vissa är listade som vinterdäck.

Ärendenr: [Ärendenummer]

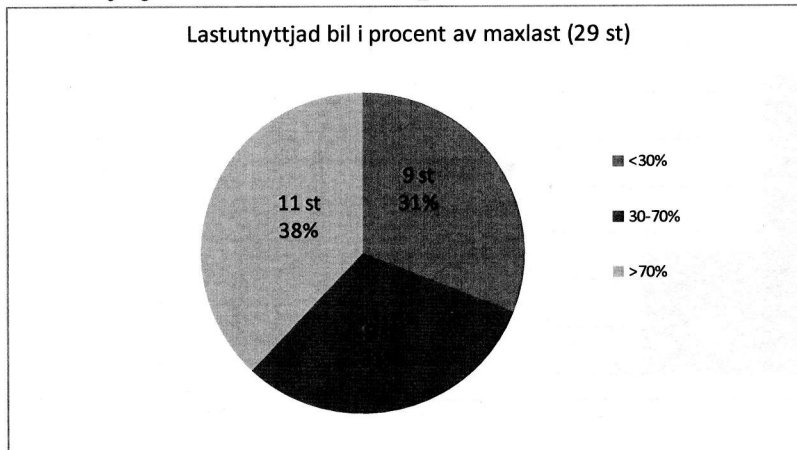
Projektnr: [Projektnummer]

Figur 6

Hur stor andel av de grovmönstrade däcken som är vinterdäck går inte att säga. Av de 44 fordonen uppgavs dock 7 st. vara utrustade med sommardäck på drivaxeln. Av de 9 bärgade fordon som polisen studerat uppgavs 8 ha vinterdäck. Efter kontroll i tillverkarens listor återfanns 7 däck varav endast 4 beskrevs vara speciellt framtagna för vinterkörning. Samtliga har dock M+S märkning, vilket tydligt visar på svårigheten att entydigt klassificera däcken.

Lastutnyttjande lastbil och släp

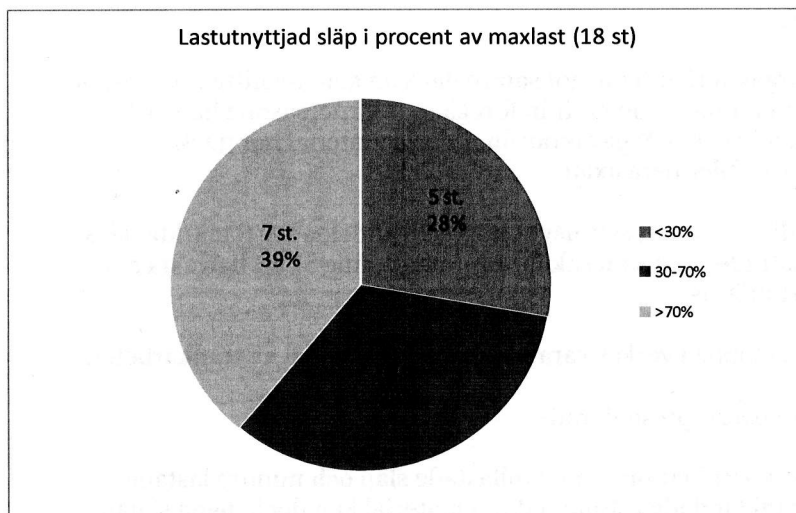

Figur 7

Både tomma och fullt lastade bilar förekommer i detta material i samma utsträckning.

Ärendenr: [Ärendenummer]

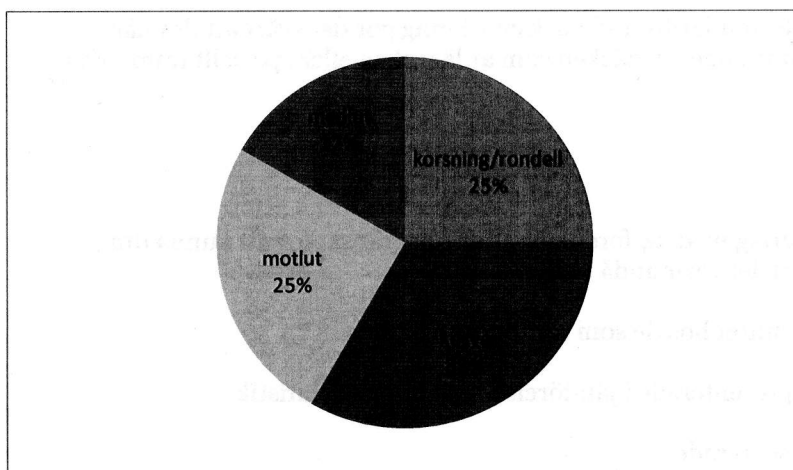
Projektnr: [Projektnummer]

Figur 8

Både tomma och fullt lastade släp förekommer i detta material i samma utsträckning

Var sker stoppen?

Figur 9

De stopp som registrerats finns från Skåne i söder till Västernorrland/Jämtland i norr. Andelen stopp är i detta material fördelat ganska lika. Noteras bör att materialet endast omfattar 24 händelser. Övriga händelser har i de fall det finns en uppgift skett på raksträcka.

Ärendenr: [Ärendenummer]

Projektnr: [Projektnummer]

Sammanfattande iakttagelser

- De fordon som behövt bärgas verkar ha något sämre däck än genomsnittet, oavsett om de är grovmönstrade eller ej. I pilotstudien från föregående vintersäsong hade 5 % mindre än 5 mm på drivaxeln och 4 % på styraxeln. I detta material har 34 % av fordonen olagliga däck på en eller flera axlar.
- Andelen grovmönstrade däck är totalt sett något högre än andelen M+S märkta däck. I vilken mån de grovmönstrade däck som saknar M+S märkning är att betrakta som vinterdäck kan inte säkert utläsas.
- Utländska fordons andel i stoppen verkar vara högre än deras andel av trafikarbetet.
- Trailerdragare verkar vara överrepresenterade.
- En hypotes var att fordonskombinationer med fullastade släp och mindre lastade dragbilar skulle vara mer inblandade i stopp. I detta material kan dock ingen sådan tendens utläsas. Släpen har dock något högre lastutnyttjande än dragbilarna i materialet. Detta skulle dock behöva ställas mot det totala transportarbetet för att se om det finns någon samvariation mellan stopp och lastutnyttjande.
- Det kan också noteras att inga timmerbilar finns bland de hittills kartlagda stoppen.
- Avsaknaden av en officiell standardiserad däcksmärkning gör det svårt att dra några säkra slutsatser om hur stor andel av däckerna som är lämpliga eller speciellt framtagna för vinterkörning.

Slutsatser

Trafikverket bedömer att ett underlag med 44 fordon är alltför begränsat för att kunna dra några säkra slutsatser, men materialet visar ändå tydligt på att:

- Däckerna är sämre än genomsnittet hos de som fordon som bärgas
- Utländska fordon är överrepresenterade i jämförelse med officiell statistik
- Trailerdragare är överrepresenterade
- Det finns ingen officiell standardiserad märkning av däck

TRAFIKVERKET

Inventering av främst däck i samband med bärgning tunga fordon på väg nr 4-99

Motorhaverier exkluderade. Vid frågor kontakta Johnny Svedlund 070-3411970

Se även baksidan för förtydningar

Reg.nr bil _____ Datum _____ Klockslag _____

Vägnummer _____ Län _____

1. Typ av fordon

- ☐ Trailerdragare ☐ Distributionsbil ☐ Timmerbil ☐ Buss
☐ Lastbil+släp ☐ Anläggningsbil ☐ Tankbil ☐ Annan _____

2. Nationalitet

- Bil ☐ Svensk ☐ Utländsk
 Släp ☐ Svensk ☐ Utländsk
 Förare ☐ Svensk ☐ Utländsk

3. Lastutnyttjande i procent av maxlast

- Bil ☐ <30% ☐ 30-70% ☐ >70%
 Släp ☐ <30% ☐ 30-70% ☐ >70%

4. Typ av Däck

- Drivaxel ☐ M+S märkning ☐ Grovmönstrade (vinterdäck) ☐ Finmönstrade (sommardäck) ☐ Över 5mm mönsterdjup
 Styraxel ☐ M+S märkning ☐ Grovmönstrade (vinterdäck) ☐ Finmönstrade (sommardäck) ☐ Över 5mm mönsterdjup

Ev. övrigt angående däck _____

5. Vägslag

- ☐ Vinterväglag ☐ Ej Vinterväglag

Ev. övrigt angående väglag _____

6. Plats

- ☐ Korsning ☐ Kurva ☐ Motlut möjlig faktor till bärgningsbehov ☐ Medlut möjlig faktor till bärgningsbehov

7. Hur lång tid har trafiken hindrats inklusive bärgning

- ☐ Max 2 timmar ☐ 2-5 timmar ☐ Mer än 5 timmar

8. Övrigt av vikt _____

forts. på baksidan vid behov

Inventeringen har som mål att fånga 100 fordon vid sommarväglag och 100 vid vinterväglag. Syftet är att öka kunskapen om vad som orsakar stopp i trafiken där tunga fordon är involverade. Det som mest intresserar oss är typ av däck. Plats och tidpunkt används för att lättare kunna identifiera händelsen och ev. jämföra med polisens uppgifter

1. Typ av fordon

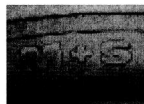
Ange vilken typ av fordon som bärgas

2. Ange om det är ett svensktregistrerat fordon. Observera att släp ibland kan vara av annan nationalitet

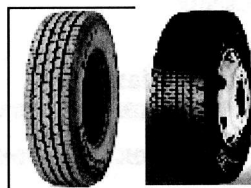
3. Uppgiften syftar till att ge kunskap om tex. lastade släp och tomma dragbilar är överrepresenterade

4. Om ett däck är ett vinterdäck eller inte är svårt att avgöra även utan problematiken med regummering. M+S står för Mud and Snow och är oftast grovmönstrade och med mjukare gummblandning, men inte alltid. Därför önskar vi även en kategorisering enligt nedan. Mät gärna mönsterdjup med sticka

M+S märkning enligt bild

Med grovmönstrat avses däck av denna typ

Med finmönstrat avses däck av denna typ

5. Väglag

Vinterväglag avser snö, is, frost eller modd på någon del av vägbanan.

6. Plats

Ange med- eller motlut om ni bedömer att detta är en bidragande orsak till skadan

7. Hur lång tid trafiken hindrats

Ska användas för att stämma av mot vår statistik, en grov uppskattningräcker
